

Likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru” 6.panta piektās daļas 2.punkts

Likuma „Par uzņēmumu un uzņēmēj sabiedrību maksātspēju” 97.pants

Administratīvā procesa likuma 28.panta pirmā daļa

Administratīvā procesa likuma 76.panta trešā daļa

Administratīvā procesa likuma 81.panta piektā daļa

Virsraksts: Subjektīvās tiesības pārsūdzēt Uzņēmumu reģistra lēmumu izdarīt ierakstu par sanācijas plāna pieņemšanu un revidenta iecelšanu, kā arī gadījumiem, kad tiesai ir pienākums vērtēt ne tikai administratīvā procesa iestādē pēdējā stadijā pieņemto lēmumu

Tēze: Uzņēmumu reģistra lēmums izdarīt ierakstu par sanācijas plāna pieņemšanu un zvērināta revidenta iecelšanu attiecas uz konkrēto maksātspējīgo personu un tās kreditoriem.

Tēze: Sanācijas plāns kā hipotētisku pasākumu kopums pats par sevi nevar radīt kādām citām trešajām personām to tiesību aizskārumu pat tad, ja šajā plānā ir minētas plānotas darbības ar šīs personas īpašumu. Līdz ar to arī lēmums par sanācijas plāna iereģistrēšanu nevar skart šādu personu tiesības vai tiesiskās intereses.

Par trešo personu administratīvajā procesā var būt privātpersona, kuras tiesības vai tiesiskās intereses attiecīgais administratīvais akts var ierobežot. Tādējādi personai, kuras īpašums ir minēts sanācijas plānā, nav subjektīvās tiesības pārsūdzēt lēmumus par sanācijas plāna pieņemšanas iereģistrēšanu. Minētais attiecas arī uz zvērināta revidenta iecelšanu.

Tēze: Tiesai parasti jāvērtē iestādes procesa pēdējā (apstrīdēšanas) stadijā pieņemtais lēmums. Minētais izriet no Administratīvā procesa likuma 76. panta trešās daļas, kas noteic, ka administratīvā akta apstrīdēšana ir sākotnējās administratīvās lietas turpinājums un 81. panta piektās daļas, kas noteic, ka apstrīdētais administratīvais akts iegūst savu galīgo noformējumu tādā veidā, kādā tas noformēts lēmumā par apstrīdēto administratīvo aktu.

Tēze: Gadījumā, ja iestādes procesa pēdējā stadijā pieņemtais lēmums neietver visu tiesisko attiecību analīzi, bet tikai daļu, tiesai jāvērtē arī sākotnējos lēmumos ietvertais pamatojums. Minētais pamatojams ar to, ka visās administratīvā procesa iestādē stadijās pieņemto lēmumu kopums uzskatāms par vienu administratīvo aktu, par noteicošo uzskatot pēdējā institūcijā pieņemto formulējumu.

**Latvijas Republikas Augstākās tiesas
Senāta Administratīvo lietu departamenta**

2006.gada 25. aprīļa

LĒMUMS

Lietā Nr. SKA – 259

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore J. Briede
senatore D. Mīta
senators N. Salenieks

piedaloties pieteicējas *G.E.* pilnvarotajam pārstāvim zvērinātam advokātam Uģim Grūbem un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra pilnvarotajam pārstāvim Sandim Karelīm,

atklātā tiesas sēdē izskatīja *G.E.* blakus sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2006. gada 8. marta lēmumu, ar kuru atstāts negrozīts Administratīvās rajona tiesas lēmums par tiesvedības izbeigšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra (turpmāk – Uzņēmumu reģistrs) valsts notāre ar 2004. gada 15. oktobra lēmumu izdarījusi ierakstu Uzņēmumu reģistra žurnālā par sanācijas plāna pieņemšanu maksātnespējīgās zemnieku saimniecības „Mazsiliņi” lietā. Savukārt Uzņēmumu reģistra valsts notārs ar 2004. gada 8. novembra lēmumu iecēlis zvērinātu revidentu maksātnespējīgās zemnieku saimniecības „Mazsiliņi” lietā. Abi šie lēmumi pieņemti attiecībā uz zemnieku saimniecību „Mazsiliņi”. *G.E.* šos lēmumus apstrīdējusi.

Izskatījis *G.E.* apstrīdēšanas iesniegumu, Uzņēmumu reģistra galvenais valsts notārs ar 2005. gada 25. maija lēmumu Nr. 124 atteicis atcelt abus iepriekš minētos Uzņēmumu reģistra valsts notāru lēmumus.

[2] *G.E.* 2005. gada 31. maijā iesniegusi Administratīvajā rajona tiesā pieteikumu, kurā lūgusi atcelt Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāra 2005. gada 25. maija lēmumu Nr. 124. Pieteicēja tiesai norādījusi, ka vēlas šā lēmuma atcelšanu, jo zemnieku saimniecības „Mazsiliņi” kreditoru sapulcē apstiprinātais sanācijas plāns aizskar viņas subjektīvās tiesības uz īpašumu. Sanācijas plāns pēc pieteicējas domām neatbilst likuma „Par uzņēmumu un uzņēmēj sabiedrību maksātspēju” 87. panta pirmajai daļai, jo ir pamatots ar pieņēmumu, ka nākotnē tiks attiesāts pieteicējai piederošais nekustamais īpašums.

[3] Administratīvās rajona tiesas tiesnese pieņēmusi pieteikumu un ierosinājusi administratīvo lietu. Savukārt, izskatījusi šo lietu tiesas sēdē, Administratīvā rajona tiesa ar 2006. gada 13. janvāra lēmumu izbeigusi tiesvedību lietā, jo pieteikumu iesniegusi persona, kurai nav tiesību iesniegt pieteikumu. Tiesa secinājusi, ka pieteicējai nav tiesību pārsūdzēt Uzņēmumu reģistra lēmumus par kreditoru sapulces lēmumu reģistrāciju.

[4] Izskatījusi lietu sakarā ar *G.E.* blakus sūdzību, Administratīvā apgabaltiesa ar 2005. gada 8. marta lēmumu atstājusi negrozītu Administratīvās rajona tiesas lēmumu. Apgabaltiesa lēmumu pamatojusi ar tālāk minētajiem motīviem.

[4.1] Tā kā lietā nepastāv strīds par to, ka *G.E.* nav maksātspējīgās zemnieku saimniecības „Mazsiliņi” kreditore, atbilstoši Administratīvā procesa likuma 76. pantam secināms, ka pamatots ir Administratīvās rajona tiesas secinājums, ka attiecīgie lēmumi neskar *G.E.* tiesiskās intereses, viņa nav arī iepriekš minēto administratīvo aktu adresāte.

[4.2] Atbilstoši likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru” 6. panta piektās daļas 2. punktam Uzņēmumu reģistram nav kompetences pārbaudīt uzņēmēj sabiedrību iesniegto sanācijas plānu saturu. Tā kā sanācijas plāns ir tikai hipotētisku pasākumu kopums, tas nedz nodibina, nedz atņem kādam tiesības uz īpašumu un tas nemaz nevar aizskart kādas personas subjektīvās tiesības, tad nav pamatots pieteicējas arguments, ka Uzņēmumu reģistrs izdevis administratīvos aktus, pamatojoties uz pretlikumīgu sanācijas plānu.

[4.3] Ņemot vērā, ka ar Uzņēmumu reģistra valsts notāres 2004. gada 15. oktobra lēmumu un valsts notāra 2004. gada 15. novembra (acīmredzot domāts 8. novembra lēmums) lēmumu netiek aizskartas *G.E.* tiesības vai tiesiskās intereses, atbilstoši Administratīvā procesa likuma 31. panta otrajai daļai viņai nav tiesību iesniegt pieteikumu par šiem Uzņēmumu reģistra valsts notāru lēmumiem.

[5] *G.E.* iesniegusi blakus sūdzību, kurā lūgusi atcelt minēto Administratīvās apgabaltiesas lēmumu un nodot jautājumu jaunai izskatīšanai. Šo lūgumu pamatošanai blakus sūdzības iesniedzēja norādījusi tālāk minētos argumentus.

[5.1] Apgabaltiesa nav ņēmusi vērā apstākli, ka Administratīvā rajona tiesa lietu daļēji izspriedusi pēc būtības, tas ir, pieņemot lēmumu par tiesvedības izbeigšanu, tā vienlaikus atzinusi par prettiesisku Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāra 2005. gada 25. maija lēmumu. Turklāt apgabaltiesa pretēji Administratīvā procesa likuma 81. panta piektajai daļai nepamatoti ir secinājusi, ka pieteicēja pēc būtības vēlējusies atcelt Uzņēmumu reģistra valsts notāres 2004. gada 15. oktobra lēmumu un valsts notāra 2004. gada 15. novembra lēmumu. Tādējādi apgabaltiesa nepamatoti nav ņēmusi vērā pieteicējas argumentus par Administratīvās rajona tiesas pieļauto Administratīvā procesa likuma 285. panta pirmās daļas pārkāpumu.

[5.2] Apgabaltiesa pretēji Administratīvā procesa likuma 305. pantam lietas materiālus ir izvērtējusi virspusēji un tendenciozi, jo nepamatoti lēmumā norādījusi, ka atbilstoši likuma „Par uzņēmumu un uzņēmēj sabiedrību maksātspēju” 7. panta pirmajai daļai un šā likuma desmitajai nodaļai tikai kreditoru sapulcei ir tiesības noteikt sanācības plāna saturu un apstiprināt to, tādējādi apgabaltiesa secinājusi, ka nav pamatots pieteicējs arguments, ka zemesgrāmatā ierakstītais nekustamais īpašums esot pieteicējas īpašums. Līdz ar to tiesa nepamatoti nav arī piemērojusi Civillikuma 927. un 994. pantu.

[5.3] Apgabaltiesa nepamatoti lēmumā izklāstītos motīvus ir balstījusi tikai uz tādiem apsvērumiem, kas attiecas uz Uzņēmumu reģistra valsts notāres 2004. gada 15. oktobra lēmumu un valsts notāra 2004. gada 15. novembra lēmumu, nevis – pārsūdzēto Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāra 2005. gada 25. maija lēmumu.

[6] Tiesas sēdē *G.E.* pārstāvis uzturēja iesniegto blakus sūdzību, Uzņēmumu reģistra pārstāvis to neatzina.

Tiesas sēdē trešās personas zemnieku saimniecības „Mazsiliņi” pārstāvis nebija ieradies. Ņemot vērā, ka par tiesas sēdes laiku un vietu trešās personas pārstāvim paziņots likumā noteiktajā kārtībā, Administratīvo lietu departaments nolēma lietu izskatīt bez trešās personas pārstāvja klātbūtnes.

Motīvu daļa

[7] Nepamatots ir blakus sūdzības arguments, ka Administratīvā rajona tiesa daļēji ir izspriedusi lietu pēc būtības. Rajona tiesa ir izskatījusi lietu tiesas sēdē, taču nav to izspriedusi pēc būtības, bet izbeigusi tiesvedību lietā. Tiesai šādas tiesības izriet no Administratīvā

procesa likuma 282. panta 2. punkta, kas noteic, ka tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja pieteikumu iesniegusi persona, kurai nav tiesību iesniegt pieteikumu. Pat, ja lieta ir uzsākta skatīt pēc būtības, tiesa var nonākt pie secinājuma, ka persona, kuras pieteikums tiek skatīts, nevar būt pieteicēja. Tādā gadījumā atbilstoši minētajai tiesību normai tiesai tiesvedība lietā ir jāizbeidz.

[8] Pamatota ir blakus sūdzības norāde, ka atbilstoši Administratīvā procesa likuma 81. panta piektajai daļai administratīvais akts iegūst galīgo noformējumu lēmumā par apstrīdēto administratīvo aktu. Atbilstoši Administratīvo lietu departamenta judikatūrai tiesai parasti jāvērtē iestādes procesa pēdējā (apstrīdēšanas) stadijā pieņemtais lēmums. Tas izriet no Administratīvā procesa likuma 76. panta trešās daļas, kas noteic, ka administratīvā akta apstrīdēšana ir sākotnējās administratīvās lietas turpinājums un 81. panta piektās daļas, kas noteic, ka apstrīdētais administratīvais akts iegūst savu galīgo noformējumu tādā veidā, kādā tas noformēts lēmumā par apstrīdēto administratīvo aktu. Gadījumā, ja šis lēmums neietver visu tiesisko attiecību analīzi, bet tikai daļu, tiesai jāvērtē arī sākotnējos lēmumos ietvertais pamatojums. Tomēr visās administratīvā procesa stadijās pieņemto lēmumu kopums uzskatāms par vienu administratīvo aktu, par noteicošo uzskatot pēdējā institūcijā pieņemto formulējumu (*sk., piemēram, Administratīvo lietu departamenta 2004. gada 21. septembra sprieduma lietā SKA-131 10. punktu: Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta spriedumi un lēmumi 2004. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2005, 155. lpp.*).

Uzņēmumu reģistra 2005. gada 25. maija lēmums, par kura atcelšanu ir iesniegts pieteikums, ir atteikums atcelt Uzņēmumu reģistra valsts notāra 2004. gada 15. oktobra un 8. novembra lēmumu. Tā kā attiecīgie valsts notāru lēmumi nesatur būtisku papildu pamatojumu, būtu pietiekoši, ja apgabaltiesa būtu analizējusi tikai Uzņēmumu reģistra 2005. gada 25. maija lēmumu. Tomēr, ņemot vērā, ka 2005. gada 25. maija lēmums tiesiskās attiecības nemaina, bet atstāj spēkā tās tiesiskās attiecības, kas radītas ar valsts notāru 2004. gada 15. oktobra un 8. novembra lēmumu, apstāklis, ka tiesa ir analizējusi sākotnējos lēmumus, nav ietekmējis apgabaltiesas lēmumu pēc būtības un tādēļ tas nevar būt par pamatu apgabaltiesas lēmuma atcelšanai.

[9] Konkrētajā gadījumā apgabaltiesa ir atstājusi negrozītu Administratīvās rajona tiesas lēmumu par tiesvedības izbeigšanu. Savukārt tiesvedība ir izbeigta, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 282. panta 2. punktu, tas ir, pamatojoties uz to, ka pieteikumu iesniegusi persona, kurai nav tādu tiesību. Tādējādi apgabaltiesai, skatot blakus sūdzību par

rajona tiesas lēmumu, bija jāvērtē tikai tie apstākļi un pierādījumi, kas attiecas uz *G.E.* subjektīvajām tiesībām iesniegt pieteikumu par attiecīgo Uzņēmumu reģistra lēmumu.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 31. panta otrajai daļai pieteikumu, izņemot likumā noteiktos gadījumus, var iesniegt privātpersona, kuras tiesības vai tiesiskās intereses ir aizskartas vai var tikt aizskartas. Šādas tiesības ir vai nu administratīvā akta adresātam vai personai, kas ir vai var būt par trešo personu.

Sanācijas plāna reģistrācija, kā arī zvērināta revidenta iecelšana nav adresēta *G.E.*, tādējādi *G.E.* nav administratīvā akta adresāte.

Savukārt atbilstoši Administratīvā procesa likuma 28. panta pirmajai daļai par trešo personu administratīvajā procesā var būt privātpersona, kuras tiesības vai tiesiskās intereses attiecīgais administratīvais akts var ierobežot. Sanācijas plāna reģistrācija Uzņēmumu reģistrā, pat ja tajā minēts *G.E.* īpašums, nevar ierobežot *G.E.* tiesības vai tiesiskās intereses. Sanācijas plāna reģistrācija attiecībā uz *G.E.* vai viņai piederošo īpašumu nerada nekādas tiesiskās sekas. Tas pats attiecas uz zvērināta revidenta iecelšanu. Tādējādi *G.E.* nevar būt arī trešā persona.

Tā kā v nav nedz administratīvā akta adresāte, nedz trešā persona, apgabaltiesa ir pareizi konstatējusi, ka viņai nepiemīt subjektīvās tiesības vērties tiesā. Tādējādi apstāklis, ka *G.E.* ir nekustamā īpašuma „Ezerlīči” īpašniece, nav būtisks un apgabaltiesai tas nebija jāvērtē. Turklāt apgabaltiesa nav apstrīdējusi *G.E.* īpašuma tiesības, bet tikai norādījusi, ka šis fakts nerada *G.E.* subjektīvās tiesības vērsties ar pieteikumu tiesā pret Uzņēmumu reģistra lēmumu.

[10] Tā kā Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāra 2005. gada 25. maija lēmums tiesiskās attiecības nemaina, bet atstāj spēkā tās tiesiskās attiecības, kas radītas ar valsts notāra 2004. gada 15. oktobra un 8. novembra lēmumu (sk. iepriekš 8. punktu), tad argumenti, kas attiecināmi uz šiem lēmumiem, attiecināmi arī uz Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāra 2005. gada 25. maija lēmumu. Apstāklis, ka apgabaltiesa valsts notāra 8. novembra lēmumu kļūdaini ir norādījusi kā 15. novembra lēmumu, apgabaltiesas lēmuma tiesiskumu neietekmē, jo no tā kopsakarā ir saprotams, par kuru valsts notāra lēmumu ir runa.

[11] Ņemot vērā iepriekš minētos argumentus, apgabaltiesas lēmums ir atstājams negrozīts, bet *G.E.* blakus sūdzība ir noraidāma.

Nolēmuma daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 323. panta 1. punktu un 324. pantu,
Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments

n o l ē m a

Administratīvās apgabaltiesas 2006. gada 8. marta lēmumu atstāt negrozītu, bet *G.E.* blakus sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore	<i>(paraksts)</i>	J. Briede
senatore	<i>(paraksts)</i>	D. Mita
senators	<i>(paraksts)</i>	N. Salenieks